

ማዕከናት ዜና ብዘደጋግመኑ ዜና ሓሶት: ዝኛየር ሕብሪ የለን!

ብዘርእይ ሰሎሞን ዓባይ ብሪጣንያ

ማዕከናት ዜና ብዘደጋግመኑ ዜና ሓሶት: ዝኛየር ሕብሪ የለን! ብዘርእይ ሰሎሞን ዓባይ ብሪጣንያ

መሓውራት ዜና ሓሶት በዓል መን 'ዮም?

ወለዲ ክምስሉ እንከለዉ:- “ተዛረበለይ ኣይ ከም ኣፍካን: ግበረለይ ኣይ ከም ኣድካን:” ኢሎም:: መሲልካ እንታይ ኣምጸእካ? እንዲዩ! ኣፍ እንከለና ክንዛረብ: የእዳው እንከለና ክንንቀሳቕሰ ካብ ከኣልናስ: ንምንታይ ናብ ተዛረቡልናን ግበሩልናን ንጸብ:: ዝመስለና ካብ ደረት ሕግን ስርዓትን ከይወጸና: ሓሳባትናን መጽናዕትናን ዘይንጽሕፍ ካብ ዝብል መሰረት ኢየ ነዚ ምስላ ኣኛሪቦዮ:: ምኽንያቱ:- “ምስ ተወቓዕካ ምንጽርጸር: ዝብኢ ምስ ከደ ሓጺር ምሕጸር:” ፋይዳ ንስለ ዘይብሉ::

ትማሊ: ሎሚ: ጸባሕ: ካብ ልቢ ዝነቐለ ክትዕ እንተዝጠማጠማ: ኣነ እሕይል: ኣይፋል ኣነ እባ ድኣ እንተዝበሃሃለ: መን ኮን ምረትዐት? ርግጸኛ ኢየ ኣብ'ቲ ጥምጥም: ሎሚ ዘመና ኮይኑዎ እትዕምጸን ኮይኑ ይስመዓኒ:: ግዳ በብሸነኹ ነናተን ሓይሊ ከይሃለወን ኣይተርፍን ኢዩ:: ከም ትማሊ ገይሩ ምስ ናይ ሎሚ ዝተጨበጡ ምንባር ዘራኽብ ክህሉ ኣይክእልን:: ከም ጸባሕ ብተስፋ ንማዕዶ ዘጠምት 'ውን የለን:: ኣብ ትማሊ ታሪኽ ይስራሕ:: ኣብ ሎሚ ሕሉፍ ይስነድ:: ኣብ ጸባሕ ከኣ ግዜ የርክብ: እቲ ዝሓለፈ ግዳ ትዝታን ዝኽርን ውርሻን ይገድፍ:: ዓወት ገዚፍ ዓንኬል ኢዩ ዘለዎ:: ብዛዕባ ሰባት እንተኾይኑ: ሓደ ሰብ ኣብ ህይወቱ ዕዉት ኢዩ ክትብሎ እንተ ድኣ ኮይንካ: ብውሑዱ ኣብ ጉዕዞ ህይወቱ በዳህቲ ተባሂሎም ንዝጥቀሱ ሓይልታት ዝመልኽ ክኸውን ኣለዎ:: ብቐመር ህዝቢ ዝልካዕ ዓወት እንተኾይኑ ኹኣ: ንትምክሕቲ ዘይኮነ: ብህልው ውሽጣዊ ክውንነቱ ዓለም ፈሊማ ዳግማይ ከተተግብሮ ዘይከኣለቶ ዘለኣለማዊ ዓወት ዝተጓናጸፈ ህዝቢ እንተሃልዩ: ሓደ ህዝቢ ጥራይ ኢዩ:: ንሱ ኹኣ ህዝቢ ኤርትራ ኢዩ:: ካብ'ዚ ቀረባ እዋን ንደሓር: ብሕልፊ - ገለ ማዕከናት ዜና ዓለም: 'ዜና ሓሶት' (Fake News) ይንዛሕ ከምዘሎን: ከም ሞያ ተታሒዞ ኣብ ኣገደስቲ ጉዳያት ናይ ፈጠራ ወረ ዝዘርግሑ: ምንጭታት ተለኣኣኽቲ ዕሱባትን ይበራኽቱ ምህላዎምን ደጋጊመን ይሕብሩ ኣለዎ:: ዜና ሓሶት ከኣ: ኣብ ሓደ እዋን ማሕታ ሂቡ ዝኛህም ኣይኮነን:: ንሓያሎ ዓመታት ብሞያውያን ምንጭታት ክስረሓሉ ዝጸንሐ ብምኻን: ምብዛሕ ምንጭታት 'ዜና ሓሶት': ከም ስነ-ኣእምሮኣዊ ውግኣ: ወይ ኹናት ገይሮም ዝኸጸርዎ ወገናት ኣለዉ::

ተለቪጅን ኣልጀዚራ: ንኩነተ-ኩነት ፖለቲካ ኤርትራ ኣመልኪታ እትዘርግሎም ዜናዊ ሓበሬታታት: ምንጭ ኣብ ባይታ ካብ ዘሎ ክውንነታዊ ሓቂ ዝብገስ ዘይኮነስ: ኣብ ማሕፉዳኣ ካብ ዝኸዘነቶ ፖለቲካዊ ሕሳባት ዝብገስ ምኻን: ዝህረም ዘሎ ተርባዱ ዝማህመነ ከበሮ ዜናዊ ሓሶት ህያው ኣብነት ኢዩ:: ባይቶ ጸጥታ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ንባዕሉ: በቲ ብናይ ሓሶት ዜና ዝተፈብረከ: ኤርትራ 2000 ሰራዊት ናብ ሶማሌ ሊኢኻ ዝብል ናይ ሓሶት ዜና: ክሳብ ናብ ዘይፍትሓዊ ዝተሰገደድ እገዳ ዘብጽሖ ምኻን: ገና ቐለሙ ዘይነቐጸ ናይ ትማሊ ጸዋ ኢዩ::

FCO ቤት ጽሕፈት ወጻኢ ጉዳያት ዓባይ ብሪጣንያ ኣብ ዘውጹኦ ናይ ዜናዊ ስትራቴጂ ውጥን ስራሕ: ናብ ቢቢሲ (BBC) ዝቐንዐ ናይ 20 ሚልዮን ወጻኢ ብምግባር: ኤርትራ ንእትርከበን 11 ሃገራት ዜናዊ ሸፈነ ክገብረላን ኣሚሙስ: ድሮ ጀሚሩዎ ኣሎ:: እዚ ዜናዊ ናብ ኤርትራ ዝቐንዐ ሸፈነ ዚ ብቑንቑታት ትግርኛ ዝፍኖ ኾይኑ: ኣብ ራድዮ ትግራይ ኣን ላይንን ዝነጥፉ ዝነበሩ ሓሙሽተ ትግራዎት ኣቢሉ ነቲ ናይ ቢቢሲ ትግርኛ መደብ 'ኳ እንተጀመሮ: ከም ቀዳማይ ዕላማ ናይ'ቲ መደብ: ናብ ኤርትራ ዝቐንዐ ብምንባሩ: ነቲ ኤርትራ እትኸተሎ ልምዓታዊ ዜናዊ ስትራቴጂ ንምክላፍን ምዝባዕን: ኤርትራን ኤርትራውያንን ኣብ ግዳም ይኹን ኣብ ውሽጢ: ብሕጻራት ዜናዊ ሓበሬታ ይሳቕዩ ከም ዘለዉ ኣምሲልካ ብምድዋን: ነቲ ሕቡእ ኣጀንዳ ንምትግባር: ላህጃ ናይ'ቲ ድሮ በቶም ትግራዎት መደብ ትግርኛ ቢቢሲ ተባሂሉ ዝፍኖ መደብ: ብኤርትራውያን ተቐባልነት ክህልዎ ከም ዘይክእል ምስ ተፈልጠ: ቢቢሲ ሓድሽ መደብ ፈነወ ትግርኛ ክምድብ ነይሩዎ:: ስለ ዝኾነ ኹኣ: ብኣላይነት ጋዜጠኛ ቢቢሲ ነበር ማርቲን ፕላውትን: ኣባል ፓርላማ ዓባይ ብሪጣንያ ነበር ኪኖክ (Baroness Ki nnock of Holyhead) ኤርትራውያን ክነሱም: ኤርትራዊ ሃገራውነቶም ዘህሰሱ: ብግዝያዊ ጥቕሚ ዝዓወሩ ሰባት ከናደዩ ነይሩዎም::

>> ኤደን ሃብተሚካኤል

ጌና ኣብ ሚኒስትሪ ዜና ኤርትራ: መደብ ፈነወ ትግርኛ ቲቪ ኤሪ እንዳ ሰርሖት እንከላ ኢያ: ብሕጋዊ መንገዲ: ብመንግስቲ ኤርትራ: ብፍላይ ከኣ ብሚኒስትሪ ዜና ሓለፍ ተገይሩላ: ብወግዓዊ መንገዲ ንዓመታዊ ዕረፍቲ ናብ ሃገረ ጀርመን ንክትበጽሕ: ብደረጃ መንግስቲ ቪዛ ተሓቲቶላ: ምስ ህጻን ጓላ ሌላስ ኣለም ናብ ጀርመን በጺሓ ክትምለስ ዝተላእከት::

ኢደን ሃብተሚካኤል ግን: ከም'ቲ እምነት ዝተነብረላ ኮይና ኣይጸንሖትን:: በቲ ብሕጋዊ መንገዲ ናብ ጀርመን ዝመጸትሉ ቪዛ ናብ ሃገረ እንግሊዝ ብምምራሕ: ኣብ እንግሊዝ ብመንግስቲ ኤርትራ ግፍዒ ከም ዝወረዳን: ኣብ ሚኒስትሪ ዜና ኣዝዩ ኣሰቓቂ ዝኾነ ናይ ስራሕ ጸቕጢ ይካየደላ ከም ዝነበረ ብምምሳል: ናይ ሓሶት ዝተፈብረከ ታሪኽ ብምስራሕ ኢያ: ኣብ ዓባይ ብሪጣንያ ፖለቲካዊ ዑቕባ ብምሕታት: ንቤት ጽሕፈት ስደተኛታት ዓባይ ብሪጣንያ ብምድንጋር: መንበሪ ስደተኛ ወረቐት ክትረክብ ዝኸኣለት:: ኤደን በዚ ኣየብቀዐትን: ንድኹም ጎንታታ ዘስተብሃሉ ተጸባእቲ ተጓይዮም ክገናዘዉላ ግዜ ኣይወሰደሎምን:: እታ ብግዝያዊ ረብሓን እዋናዊ ጥቕሚ ዝዓወረት ኤደን: ነቲ ብተጸባእቲ ኤርትራ ዝቐረበላ ጸዊዒት: ዓይና ከይሓሰየት ኢያ ተቐቢላት:: ክንዲ ዝኾነ ኹኣ: ሓንቲ 'ጉዕዞይ ኣብ ስደት' እትብል ቅንጥብጣብ መጽሓፍ ብምድላው: ነቶም ዘይውዳእ ዝመስል ጉንዖ ዝመጠዉላ ዓሎቕቲ ንምሕጓስ: ነቲ ባዕሎም ኣዳልዮም ዝሃቡዎ ዝተሓናጠጠ መጽሓፍ ከም ኣቕራቢትን ጸሓፊትን ኮይና ከም እትሰየመሉ: ስማ ኣስፊሮም ኣብ'ቲ ስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ጉዕዞ ህይወት ተባሂሉ ዝግበር ጽንብል ስማ ሰፊሩዎ: ንምድዋን ህዝብን መንግስትን ሃገረ ኤርትራ ንክጥቀምሉ ዝተሓባበረት:: እዚ ንህዝብን መንግስትን ኤርትራ ስምም ንምድዋንን ምጥቃንን ክስርሓሉ ዝጸንሖ ዜና ሓሶት: ብኤደን ሃብተሚካኤል ዝተፈለመ ኣይነበረትን:: ኣቐዲሙ ንታሪኽ ሰውራ ኤርትራ ዘይምስሉ ንምትሓዝ: ኣብ ጀርመን ብሓንቲ ኣብ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ጽባሕ ነይረ እትብል **ሰናይት መሓሪ** ዝተባህለት: ብጀርመናውያን ተደሪሱ: ብስም ሰናይት ተጸሓፊ ዝተባህለ ፊልም ድራማ 'ውን ቀሪቡ ነይሩ ኢዩ::

>> ሰናይት መሓሪ

ብዘይካ እዚ ' ውን: ንሓንቲ ካብተን ናይ ሓሶት ዜናን: መጽሓፍ ሓሶትን ዘቕረበት መስተያየት ቤትና እትብል ዘዳሉ ዘካርያስ ክብረኣብ: ተመሳሳሊ መስርሕ ኣብ ጀርመን ዘካየደ ኢዩ።

>> ዘካርያስ ክብረኣብ

ኤደን ሃብተሚካኤል: ምስ ሌላስ ንላ ናብ ጀመርን ክትወጽእ እንከለ: ሌላስ ንላ ህጻን ኢያ ነይራ። ' ' ስም ይመርሕ: ጥዋፍ የብርህ' ' እንዲዩ ነገሩ: ንምኽኑ ሌላስ ዝብል ስም ንላ ትርጉሙ እንታ ኮን ይኸውን? እወ: እቲ ስም ብቋንቋ ኣምሓሪኛ ኢዩ ወጺኡ ዘሎ። ትርጉም ሌላስ ብትርግኛ: ካልእከ? ከም ማለት ኢዩ: ካልእ ድኣ ' ሞ: - ብዙሕ! ብዙሕ! ኣሎ። ኤደን ሃብተሚካኤል ሎሚ ሓንቲ ካብተን ኣብ ናይ ሓሶት ዜና ተዋፊራ ትሰርሕ ዘላ ምኽንያ: ሓደ ካብ ' ቲ ሎሚ እንዛረበሉ: ሌላስ! ማለት ካልእከ? ዝብል ዛዕባ ኢዩ: ሕጻን ' ኳ ክጸናብር እንተዘይደለኹ: ኣብ ግዜ ህውተታ ተስፋማርያም ወዲ ሻካሮ: እታ ብድሕሪ ወዲ ሻካሮ ኮይና ተውጠጢ ዝነበረት ኤደን ሃብተሚካኤል ምንባራ: ንዓይኒ ህዝባዊ ግምባር ዝተኸወለ ኣይነበረን። ሞት ድኣ ቀዲምዎ ' ምበር: ወዲ ሻካሮ ንኤደን ሃብተሚካኤል ምስ ንላ: መንበሪ ገዛ ክዕድገለን ኣብ መስርሕ ከሎ ኢዩ ሞት ቀዲማቶ: ሌላስ? ምስ ወዲ ሻካሮ ዘለዎ ምትእስሳር: ካልእከ? ከይተስዕበልና።

FCO: ቤት ጽሕፈት ወጻኢ ጉዳያት ዓባይ ብሪጣንያ: ናይ 20 ሚልዮን ወጻኢታት ብምግባር: ዜናዊ ሸፈነ ናብ ኤርትራ እትርከበን ሃገራት ንቢቢሲ ክምውል !

እንከሎ: ነተን ምስ ኤርትራ ዝጠቐስዎን ሃገራት: ናይ በለጽን ናይ ጥቕሚ ሕላገትን ዘሎዎም ተጸባእቲ ህዝብን መንግስትን ኤርትራ ምኽንያም ዝተመስከረሎም ባእታታት ኢዮም ክቐጽሩ መዲቦም። ኤደን ሃብተሚካኤልን ሳሙኤል ገብሪሂወትን ኣብ ናይ ቀረባ ተመዛዚ ሳንዲቕ ተመዝሒቆም ክቐርቡ ዝተገብሩ: ንምኽኑ እቲ ኤደን ሃብተሚካኤል ካብ ሃገር ንክትወጽእ ዝተዋህባ ሕጋዊ ቪዛስ ክቐርብ ዶ ይኽእል?

ብዓጅባ ምብር ቅዳሕ ተመልከት: -

FROM : "0000000000000000UIONW

PHONE NO. :

000000000 APR. 17 2017 07:19PM P2

ወላዲ ሞግቢት ት/ዕድመ

እነ ጌደን. ህተተማኅ ጌራ. ተኔ. ዕድመ 1971 30

ቁ.መንገት 01069223 አድራሻ - _____ ገደና - _____ ቁ.ገዛ _____

ዝቅግኡ ትሕቲ ዕድመ ክክስ. ጌራ ዕለት ልደት 29/07/1998
(ምሳይ ሕ.ዘዮ) ብፍቓድ ደለዶ ምህላወይን ብሓላፍነት ተሓታኒ ምክንያት ብክታመይ
የረጋግጽ።

ዓወት ንሓፋሽ!

ክታም ወላዲ/ሞግቢት [Signature]
ዕለት 15/2/2009 [Signature]

ሃገረ ኤርትራ
ሚኒስቴር ዘኖ

دولة اريتريا
وزارة الاعلام

The State of Eritrea
Ministry of Information

ቀን
Date 28/02/01 التاريخ
ተጽሕፍት
Ref. AS/AN/1716/01 المرجع

To The Italian Consulate
Asmara

The Ministry of Information of the State of Eritrea presents its compliments to the Italian Consulate and has the honor to inform you that our employee Mrs. Eden Habtemicael leaving to Germany and Italy. In order to visit private companies of interest. The Ministry of Information kindly asks your embassy to provide her an entry visa for 15 days.

Thank you very much for your kind co-operation.

The ministry of Information avails itself of this opportunity to renew to the Italian Consulate the assurances of its highest consideration.

Sincerely yours,

Tesfai Berhe
Administration Head

አብ' ዚ ሕጂ እዋን፡ መንግስቲ ብሩኅዲ ብወግዲ ንሽዱሽተ ወርሒ፡ ንፈነወ ድምጺ ኣሜሪካን ፈነወ ቢቢሲን ኣብ ሃገሩ ከይሰማዕ ኣገዳተን ኣለ። መንጸርር ኮይኑዎ ዘሎ ወያነ 'ውን፡ ንመደበር ድምጺ ኣሜሪካ፡ ናብ ሃገሩ ከይሰማዕ ክንደይ ግዜ ጃም ንምግባር፡ ሓይል ፈተነታት ከም እተካይድ፡ ናይ ኣደባባይ ሚስጢር ኮይኑሉ ኣብ ዘሎ እዋን፡ ሕቡራት መንግስታት ኣሜሪካ 'ውን፡ ንመደበር ቴሌቪዥን ኣልጀዚራ ክትዕጹ፡ ወይ ክትርገጥ፡ ናብ መንግስቲ እታ ሃገር ክንደይ ግዜ ደብዳቤታት ከም ዝተጸሓፉ፡ ናይ ቃላት ምውርዋር ከም ዘካየዱ፡ ኣብ ማዕከናት ዜና ክንሰምዖ ዘጸናሕና ሓቂ ኢዩ።

እቲ ብህዝቡን መንግስቱን ዝሕበን ህዝቢ ኤርትራ ግን፡ ብዘቐረበ መንገዲ ይቕረብ፡ ነቲ ናይ ሓሶት ዜናን ወረን ኣቐልቦ ሂቡ ሓሚመሉ ኣይፈልጥን። ሕጂ 'ውን ኣነ፡ ስለ ዝሓመምክሉ ኣይኮንኩን ብጽሑፍ ዝውቀጠሉ ዘለኹ፡ እንታይ ድኣ፡ ነቲ ቢቢሲ (BBC) ኣብ ኤርትራ ሕጽረት ሓበሬታ ኣሎ ኢሉ፡ ኣድብዮም ንዘጸንሑ ናይ ፖለቲካ ዓሎቕቲ፡ ስምዒት ህዝቢ ናብ ዕላማኦም ንምቕያር ክጥቀሙሉ ከም ዘኽእሉ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ንምቅልዑ ዝዓለመ ኢዩ መልእኽቲ ጽሑፈይ። እንተዘይኮይኑ መንግስቲ ኤርትራ፡ ኣብ ልምዓታዊ ዜናዊ ስትራቴጂ ዝተሰረተ መትከል ተኸቲሉ መደባቱ ስለ ዘተግብር፡ ኣብ ኤርትራ ሕጽረት ሓበሬታ ዝብሃል የለን። ብዘኾነ ኣካል ዝመሓላለፍ ናይ ሓሶት ዜና ይኹን ካልእ ዝተቐናበረ፡ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ዘሎ ህዝቢ ኩሉ ኢዩ ዝሰምዖ።

ንምኳን፡ እዚ ሳክትዚም ዝብሃል ሰብ መን ኢዩ፡ መንነቱ ክቃላዕ ዘለዎ ወዲ ሕድርትና ኢዩ። ሓቀኛ ስም ሳክትዚም፡ **ግርማዴን ባይራይ** ይብሃል። ትውልዱ ዓዲ ከባቢ ካርነሽም ኮይኑ፡ ኣብ 1984 ናብ ህዝባዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ዝተሰለፈ ግርማዳዮን ባይራይ፡ ግቡእ ወትሃደራዊ ታዕሊምን ፖለቲካዊ ትምህርትን ድሕሪ ምቕሳሙ፡ ኣብ እዚ ግምባር ናቕፋ፡ ቤት ጽሕፈት መስፍን ሓጎስ፡ መጀመርያ ከም ማሕዮ፡ ኣብ ዝቐጸለ ኸኣ፡ ከም ሓለዎ ኮይኑ ክሳብ ዕለተ ነጻነት ድሕሪ ምግልጋሉ፡ ኣብ እዋን ነጻነት ድሕሪ ዝተኻየደ ናይ ሓድሽ ናይ ሰባት ምደባ፡ ኣባል ሓለዎ ቤት ጽሕፈት ፕረዚደንት ኢሰያስ ኣፈወርቂ ኮይኑ ዝመጸ ኢዩ ግርማዴን ባይራይ።

ግርማዴን ባይራይ (ሳክትዚም)፡ ኣብ 2009 ብስራሕ ናብ ቐጠር ምስ ተንቀሳቐሰ ኢዩ፡ ኣብ ቐጠር ናብ ዝርከብ ኤምባሲ ኢትዮጵያ ኢዩ ዝሃበ። ገዢ ዓሳ ዝጀለበ ዝመሰሎ ወያነ ኸኣ፡ ንግርማዴን ባይራይ (ሳክትዚም) ተቐቢሉ ቐለ-መሕትት ኣብ ዝገበረሉ እዋን ዝሃቦ ሓበሬታ፡ "ህዝቢ ኤርትራ ብሓለንጊ ጥሜት እንዳተገርፈ እንከሎ፡ ኣብ ኣስመራ ስጋ ከም መድሃኒት ኣብ ዝቐጸረሉ ዘሎ ግዜ፡ ፕረዚደንት፡ ንሓለዎ ዝኾነኦ 20 ደማሙ ብምፍራይ፡ መዓልታዊ 40 ኪሎ ጮማ ስጋ ብትእዛዝ ከም ዝቐርበለን ይገብር ኣሎ።" ክብል ኢዩ ናይ ፈለግ ምህዞኦ ሓሶት ዜና ዝዘርገሐ። ሎሚ ከኣ ግርማዴን ባይራይ (ሳክትዚም)፡ ከም መጻዊዒኡ (ሳክትዚም)፡- ናይ ብሓቂ መሬት ተጸለልላይ በሊ፡ ጽላላ ምሽ ጽባቕ ኢዩ።

ቢሕቐይ ቢሒቕ፡ ከይሰንክቶ ሓቕቕ፡
ባዕላይ ዝሰቐልክዎ፡ ካን ከይዱ ሪሒቕ፡
ፍሩይ ንፋሰይ ከየሚመቐኒ ደቕቕ፡ እንዳበለ፡- ወያነ ካብ'ቲ ኣጸጸየ ረኺቡዮ እትብሎ ሓበሬታ ብምውሰሳብ፡ ነቲ ከም መነገባቢ ስራሕ ሒዝዎ ዘሎ ኣማኒኤል ኢያሱ ራድዮ ሓሰና ብምውህሃድ፡ ወያነ ብዝሃብው ዝነብሩ መምርሒ ብሓባር ዝሰርሑ ኢዮም።

ማርቲን ፕላውት ጋዜጤኛ ቢቢሲ ነበር፡ ኣባል ፓርላማ ዓባይ ብሪጣንያ ዝነበረት ኪኖክ (Baroness Ki nnock) ፡ **ንሳሙኤል ገብረሂወትን ኤደን ሃብተሚካኤልን** ናብ መደብ ፈነወ ትግርኛ ቢቢሲ BBC ከስርሕዎም እንከለዉ፡ እቲ ዳንኬራ

ነቲ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዝካየድ ናይ ሓሶት ዜናታት ንምፍብራክን፡ ንዘየለ ጉዳያት ኣነጻጽካ ምድማቕን ኢዩ ነይሩ። እቲ ዕላማ ንምኃኑ ነቲ ናይ ቢቢሲ (BBC) መደባት ጽሑፍ መን ኢዩ ዘዳልዎ ዘሎ? ብሓደ ነጻ ኣካል ዲዩ ዝዳሎ ዘሎ? ኣይፋሉን፡፡

>> ሳሙኤል ገብሪሂወት

እቲ ምድላው፡ ተጻጻዩ ብሳሙኤል ገብሪሂወት ኢዩ ዝዳሎ ዘሎ። ነዚ ንምድማቕ ከኣ፡ ኩሎም እቶም ጫፍ ኣጸብዕቶም ጥራይ ዘይኮነ፡ ሕብሪ ደሞም ከይተረፈ፡ ኣንጻር ህዝብን መንግስትን ኤርትራ፡ ኩለንትናዊ ተጻብኣታት ዝሰርሑ ዑሱባት፡ ወትሩ ብቕድሚት ምስ ተሰርዑ ኢዮም። እዚ በብሽነኹ ብዝተወሃሃደ መንገዲ፡ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዝካየድ ዘሎ ዜና ሓሶት፡ ኣብ ካናዳ ብዝመደበሩ ጋዜጣ ፍትሒ **ብእርን ብርሃነ፡፡** ብደብ ኣልቦ ጋዜጤኛታት እትመሓደር፡ ኣብ ፈረንሳ ዝመደበሩ ብጋዜጤኛ ቲቪ ኤሪ ዝነበረ **ብንያም ስምኣን** እትካየድ ራድዮ ኤረና፡፡ መለቀብታ ናይ ራድዮ ኤረና ኮይና እትነጥፍ ሾው ቲቪ ካብ ጀርመን፡ **ወይኒ ሱሌማን፡፡** ካብ ማእከል መደበር ወያነ እትፍዮ፡ ብወያነ እትምወል **ተስፊት ኣብርሃ** ዘመሓድሩ ኣለና ቲቪ፡፡ ካብ'ቲ ብዙሕ ሓዲት ዝርዝር፡ ናብ ኤርትራ ዝቕንዐ ዜና ሓሶትን፡ ድራማዊ መልክዓትን ቃለ መሕትታትን ዘካይዳ መደበራት ኢዮን።

ንምኃኑ ካብቶም ቢቢሲ ዘሰርሑም ዘሎ ሰባት **ሳሙኤል ገብሪሂወት** መን ኢዩ? ሳሙኤል ገብሪሂወት፡ ኣብ 1981 ናብ ህዝባዊ ግምባር ዝተሰለፈ ኮይኑ፡ ድሕሪ ነጻነት ኣብ ሚኒስትሪ ዜና ምድላው ጋዜጣ ተመዲቡ ዝነበረ ተጋዳላይ ኢዩ። ሳሙኤል ገብሪሂወት ክቱር ስሕዕ ዘለዎ፡ ብባህሪኡ ብስሕዕ ዝዓወረ፡ ንጥቕሚ ክብል ድሕር ዘይብል ፍጥረት ኢዩ። ሳሙኤል ብጽነዕ ምስ ሓመመ፡ ሚኒስትሪ ዜናን ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ህግደፍን፡ ተሓኪሙ ንክምለስ ብማለት ናብ ወጻኢ ሃገር ናብ ጣልያን፡ ኣብ 2002 ምስ ተላእከ፡ ክሳብ እታ ረብሓ ገንዘብ ዝረኽበላ ኣጀንዳ ዝሰርዕ፡ ምስ ዘለዎ ባህሪ ንብዙሓት ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ሃገረ ጣልያን፡ ክኾነክን ኢዩ ብማለት ብገንዘብን ዝነብር ዝነበረን፡ ኣብ ፈቕዲኡ ቅሙጣት ኣንስቲ ዘጸጺ ዝነበረ ኣብ ርእሲ ምኃኑ፡ ድሕሪ 2009 ምስግዳድ እገዳ ህዝብን መንግስትን ኤርትራ፡ ሓንሳብን ንሓዋርን ዘብቅዑ መሲሎም፡ ናብ ደምበ ወቕርትን ጠቕርትን ዝተጸምበረ፡ እዲድ ስሕዕ ዘለዎ፡ ምእንቲ ርወዮት ስሕዕኡ፡ ህዝብን መንግስትን ሃገርን ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ዘእቱ ዘሎ በለጸኛ ኢዩ። **ሳሙኤል ገብሪሂወት** ብጉልባብ ምትእኻኻብ ተጋደልቲ ኣብ ዓባይ ብሪጣንያ፡ ተጋደልቲ ኣኪቡ፡ ብስም ተጋደልቲ ካብ መንግስቲ ዓባይ ብሪጣንያ ድጎማ ገንዘብ ብምሕታት፡ ጁቡኡ ዘኻዕብት፡ ኪኖ ጁቡኡ ምምላእ ዝኾነ ቅንጣብ ስቕያት ህዝቢ ኤርትራ ዘየሕሙሞ፡ ' ' ክበልዕ ዝደለየ ገደል ኣፉ' ' ከም ዝብሃል፡ ብወያነ ንክምወል ጥራይ ዘይኮነ፡ ንእኪይ ስርሓቱ **ብሃይላ መንቆርዮስ** ተባሪኹሉ፡ ኣብ እዋኑ መሳርሒ ነቶም ዝተኣኻኹሱ ስብርባር መንእሰያት ጉጅለ ኣዋሳ መጸገኒ ክኾኖም ብማለት፡ ካብ ደሞዘይ ኢሉ **ሃይላ መንቆርዮ 250, 000 ዶላር** ዝወፈሎም እዋን፡ ካብ ዝተማቕሉን ዝተኻፈሉን ናይ ኣዋሳ መሰልቱ ድርቂምቃም ገንዘብ ዝሃይማኖቶም ኢዩ ሳሙኤል ገብሪሂወት።

ሳሙኤል ገብረሂወት: አቅዲሙ ምስ **ራድዮ መድርኽ** ክነጥፍ ዝጸንሐ ኮይኑ፡ ናብ ራድዮ ቢቢሲ (BBC)፡ ብሕርያ ፖለቲካዊ ዝናብለኡ ተመዚኑ፡ ልክዕ ከም **ኤደን ሃብተሚካኤል** ብሕርያ፡ ብመንገዲ ማርቲን ፕላውትን ኪኖክ፡ ነቲ ዝድለ ዘሎ ዕላማ ንምውቃዕ ተባሂሎም ዝተቐጽሩ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ከንያ (Nairobi) ኮይኖም ነቲ ናይ ቢቢሲ (BBC) መደባት ዘመሓለፉ ዘለዉ ኢዮም፡ መደባት ፈነወ ቢቢሲ ናብ ኤርትራ፡ ኪኖ ዓሎቕን ሓሶት ዜናን ካብ ምዃን ሓሊፉ፡ ካልእ ዝፍይዶ ፋይዳ ኣይክህልዎን ኢዩ፡ ህዝቢ ከኣ ነዚ ብዝግባእ ክግንዘቦ ኣለዎ ይብል፡፡

ሎሚ ሳሙኤል ገብረሂወትን ኤደን ሃብተሚካኤልን፡ ያኢ ንጽምኢ ሓበሬታ ህዝቢ ኤርትራ ከርውዮ ተባሂሎም፡ ኣብ ቢቢሲ ፈነወ መደብ ትግርኛ ክሰርሑ እንከለዉ፡ ካብ ዝመሓለፉዎ ዘሎ ጽሑፋት፡ ነቲ ወያነ ባዕሉ ዓው ኢሉ ከድምጽ ዘይከኣለ፡ ንስምምዕ ኣልጀርስ ዝቕይር ሕቡኣ ኣጀዳ ወያነ፡ ብጉልባብ ህዝቢ ምስ ህዝቢ፡ ነቲ ወያነ ብበዓል ፕሮፌሰር በረኽት ሃብተሰላሴን፡ ፕሮፌሰር ተስፋዴን መድሃኔን ዘጓውሕዎ ዘለዉ፡ ሕቶ ኣንድነት፡ ምልሓቕ ኤርትራ ናብ መግዛእቲ፡ ድራማዊ መልክዕ ብዘለዎ ጽሑፋት ዘጋውሑ ዘለዉ ኢዮም፡፡

ገለ ዝተገርሁ ኤርትራውያን፡ በቲ ቢቢሲ (BBC) ዝብል ዕብየትን ስም ተደናጊሮም፡ ከም በዓል ህቡብ ድምጻዊ ኢሰያስ ደበሳይ ቃለ መሕትት ገይሮም ኢዮም፡፡ ኢሰያስ ደበሳይ ግን፡ ነቲ ውዲት ናይ ቢቢሲ መደብ ትግርኛ ኣይተገራሃሉን፡፡ ኣገናዕ ዘብል መልሲ ሂቡ ኢዩ ቀቲልዎ፡፡ እቶም ሃገራውያን ኤርትራውያን ኣብ ምንታይ ንቕርብ፡ ምስ መን ቃለ መሕትት ንገብር ምፍላጥ ከድልየና ኢዩ፡፡ ኣብ ቱርኪ ተመዲቡ ዝነበረ **ብእስራር ቶቲል** ዝተሓሰበ ፊስቲቫል፡ ዕላማኡ እንታይ ምንባሩን፡ ንኽንደይ ግሩሃት ናይ ምግጋይ መስርሕ ከም ዝነበሮን፡ ናይ ትማሊ ተዘክሮ ኢዩ፡፡ ፈነወ ትግርኛ ቢቢሲ 'ውን ብጉልባብ ህዝቢ ምስ ህዝቢ፡ ብመዝሙር ሰላም ዝብል መደብ፡ ገርሀኛታትን ምግጋይ እዳድ ዘመተ ተተሓሒዞም፡ ናይ ሓሶት ዜና ንምዝርጋሕ፡ ኣብ መደብ ከም ዘሎ ምፍላጥ ኣገዳሲ ኢዩ ይብል፡፡

ኣብዚ ናይ ሓሶት ዜና፡ ናይ ሓበሬታ ሓቕነት ዘረጋግጸ መርበባት ሓበሬታ፡ ነቲ ኩነ ተባሂሉ ዝተዘርገሐ ዜና ሓሶት ኣብ ምቕላዕ ግደ እኳ እንተነበረን፡ ምስ'ቲ ዋሕዚ ሓበሬታታት፡ ናብ ህዝቢ ከይበጽሑ ኣብ ምብርዓኑ ከበርክተኦ ዝኽእሉ ዕድላት ጸቢብ እዩ ነይሩ፡፡ ዜና ሓሶት ካብ ናይ ዳኣላን ጭርቃንን ዜናታት ዝተፈልየ፡ ናብ ፖለቲካዊ ወይ ቁጠባዊ መኽሰብ ዝጠመተ፡ ሓቂ ዝመስል፡ ገለ ወገናት ንምግጋይ ተባሂሉ ፍሉጥ ሸቶ ካብ ዘለዎም ምንጭታት ዝፍኖ እዩ፡፡ እተን ናብ ኤርትራ ዝቕንዕ ናይ ሓሶት ዜና ማእከላት ከኣ፡ መኽሰብን ኣብ መርበባትን ካብ ዝበጽሑ ሰማዕተንን፡ ተኸታተልተንን ኢዩ፡፡ እዚ ኸኣ ላይክ ብምግባር ዝረኽበኦ ናይ እትዋት መስርሕ ኢዩ ዝካየድ፡፡ ነዘን ናይ ሓሶት ዜና ማእከላት ከኣ፡ ህዝቢ ኤርትራ ካብ ምስዓብን ምክትታለንን ኢዳ ከሕጽር ጥራይ ኢዩ ዘለዎ፡፡

ህዝቢ ንምልዕዓል፡ ኣብ ህዝቢ ጸላዊ ስምዒት ንምሕዳር፡ ጌጋ ሓበሬታ ብምሃብ ጌጋ ውሳኔን ድልየትን ከምዝፍጠር ንምግባር፡ ማዕከናት ዜና ሓሶት ቁይመን ንሓያሎ ዓመታት ክሰርሑ ምጽንሕን ፍሉጥ ኢዩ፡፡ እቲ ምንጩ፡ ናይ ዝኹነ ሻራ ዘይብሉ ንጹህ ማዕከን ሓበሬታ መሲሉ ስለ ዝቕርብ፡ ቀልጢፍካ ከተለለዮ ኣጸጋሚ እዩ ኣብ መንጎ ስጳኛን ኣመሪካን ኣብ 1889 ዝተወለዐ ውግእ፡ ዘይጭቡጥ ሓበሬታ ብዝዘርግሑ ጋዜጣታት ካብ ዝተጸሕፈ ዜና ዝተበገሰ ምዃኑ መዛግብቲ የረድኡ፡፡ ኣብ ዘመንና እውን፡ ከም ምንጩ ናይ ሓሶት ዜና ዝርቀሑ ዓበይቲ ማዕከናት ዜና ምዕራብ ኣይተሳእኑን፡፡ ብፈይስቡክ ዝተዘርገሐ ናይ ሓሶት ሓበሬታ፡ ኣብ ውሽጢ ቍሩብ ሰዓታት ብኻልኣት እናተቐድሐ፡ ናብ ዓበይቲ ማዕከናት ዜና ክበጽሕ ይኽእል፡፡ ካብ ጋዜጣዊ ስነ-ምግባር ወጻኢ ዝኹነ ልምድታት፡ ዘበናውያን መራኽቢ ብዘሓን ቅድሚ ምምሃም፡ ንኣማኢት ዓመታት ክረኣዩ ጸኒሖም እዮም፡፡ ናይ ፈጠራ ዜናታትን ልብ-ወለዳዊ ቃለ-መሕትታትን፡ ከም'ቲ **ኣማኑኤል ኢያሱ** ኣብ ራድዮኡ ራድዮ ሓሰና፡ ኣብ 2009 ካብ ውሽጢ ኣስመራ ኢሉ ዘመሓለፎ ናይ ፈጠራ ቃለ-መሕትት፡ ከም ናይ ሓቂ ኣምሲልካ ምቕራብ፡ ኣብ ዙርያ ውልቀ-ሰባት ዝተጋነነ ብቕዓትን፡ ፍሉይ መንነትን ፈጠርካ ምዝርጋሕ ካብ ቀደም ኣትሒዙ ክረኣ ዝጸንሐ እዩ፡፡

ኣብ'ታ ልምዓታዊ ዜናዊ ስትራተጂ እትኸተል ኤርትራ ግን፡ እዚ ልዕል ክብል ዝተጠቕሰ ዜናዊ ሓሶት ኣይሰርሕን ኢዩ፡፡ ህይወት እናቐረጸካ፡ ህይወት ኣይጥጥዕን ኢዩ፡፡ ነዘ ኤርትራ፡ ኤርትራ! ኤርትራ! ንኸትሸትት ኣብ ዝካየድ ዝነበረ ቃልሲ ንዓወት ዘብጽሑ፡ ዓለም ሃገጻ ዘይሰርሓቶ ብረት እንተነይሩ፡ ሓድነትን ጥምረትን ህዝቢ ኤርትራ ኢዩ፡፡ በቲ ዘይብልና ዲና ንሓሰብ ዘለና፡ ዋለስ በቲ ዘሎና ኢና ንመዝን ዘለና፡ ወይ 'ውን ብኽልቲኡ፡ ነስተብህል'ሞ ላይትን መዓልትን በቲ ዘይብልና ነገር ስለ ዘማረርና እንታይ ከነተግብር ንኽእል?

ብዛዕባ ዘይብልና ነገር ቅድሚ ምሕሳብና ብዛዕባ ዘለና ነገር ምስትንታን ግን ኣዝዩ ጠቓሚ ይመስለኒ፡፡ እንሓንሳብ ምሉእ ግዜና ብዛዕባ ዘይብልና ነገር ጥራይ ክንሓሰብ ነሕልፎ'ሞ፡ ነብስና ኸኣ ዋል ሓንቲ'ኳ ዘይብሉ ባዶ ፍጥረት ኮይና ትሰመዓና፡፡ ቅድም ቀዳድም ብዛዕባ ዘለና'ሞ ንሕሰብ፡፡ ነቲ ዘለና 'ውን በቲ ህልው ክውንነቱ መዚንና ንወግዮ፡፡ ምኽንያቱ ሓሳብ ቀንዲ ምንጩ ሓይሊ መጻኢና ስለ ዝኾነ፡፡ ቅድም ብዛዕባ ዘለና'ሞ ንሓሰብ፡ ደሓር ዘገም ኢልና ናብ'ቲ ዝተረፈና ንሰግር፡፡ ንወዲ ሰብ ንድሕሪት ዝመልሶ

ረቋሒታት እንተሃልዩ፡ አቅዲሙ ኣብ ክንዲ ብዘለዎ ጸጋታት ኣስፊሑ ዝሓሰብ፡ ወትሩ ብዛዕባ ዘይብሉ ጸቢብ ሕልማዊ ኩነታት ዝሓሰብ ምዃኑ ኢዩ።

ትማሊ ነዚ ሓድነትን ጥምረትን ህዝቢ ኤርትራ ንምፍራስ፡ ከም ዘይንደል እምኒ ዓረ ተረር እንተነይሩ፡ ሎሚ ፈርከሽከሽ ንኸተብሎ ምሕላን ጥራይ ዘይኮነ፡ ምሕሳቡ 'ውን ከንቱ ናይ ከንቱነት ፈተነ ኢዩ።

ምኽንያቱ፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ናይ ግዜ ትሕዝቶ ኢዩ ተፈጠሩ፡ ግዜ ባዕሉ ከም ፈለግ ተሰኪምዎ ኢዩ ተጓዲዙ፡ እቲ ፈለግ ግን ህዝቢ ኤርትራ ባዕሉ ኢዩ ነይሩ። ግዜ ዝውሕጦ ዝነበረ ነብሪ ኢዩ ነይሩ፡ እንተኾነ ግን እቲ ነብሪ ባዕሉ ህዝቢ ኤርትራ ኢዩ ነይሩ። ግዜ ዘህልኹ ባርዕ ሓዊ ኢዩ፡ እቲ ባርዕ ሓዊ ግን ባዕሉ ህዝቢ ኤርትራ ኢዩ ነይሩ።

ኩሉ ነገር ግዜ ኢዩ ዝጠልብ። ንሱ ኸኣ እቲ እንኮን ሓቀኛን ኩነት ኢዩ። ኩሉ ስራሕ ኣብ ስርዓተ ግዜ ይፍጸም። ግዜ ድማ ይጥቀም። እንተኾነ ሰባት፡ ነዚ ኣገዳሲ ዘይትካእን ብርቕን ዝኾነ ሃብቲ፡ ኣብ ቁጽሪኳ ኣየእትዉዎን። እቶም ዕውታት ኣካየድቲ ስራሕ ግን፡ ብዘይካ ኣብ ግዜ ዘለዎም ፍቕርን ኣተኣላልያኡን፡ ካልእ መፍለዩ ረቋሒታት የብሎምን።

ነቲ ናይ ትማሊ ዝነበረ ግዜ፡ ብትማሊኡ ኣቐሚጡ ዝተማህረሉ ህዝቢ እንተሃልዩ፡ ሓደን እንኮን ህዝቢ ኤርትራ ኢዩ። ዓለም ብዓለማ ብዘይ ዙርያ ምላሽ እናተበራረየት ክትድህቦ እንከላ ኣጀካ ዝበሎ ሓይሊ እንተነይሩ፡ ንያቱ! ጸንዓቱ! ተወፋይነቱ! ጅግንነቱ! መኸተኡ! ኩለንትናኡ! ኣብ ልዕሊ በሪኽ ናይ ዝበረኽ ተኾይጡ ዝተረባረበሉ እንተነይሩ፡ ዘይክማህን! ዘይንቕነቕን! እንኮ ሓድነቱ ኢዩ ነይሩ። ሓድነቱ ኣብ ብዙሕነቱ ወሪቐ፡ ግርማኡ ዘጸበቐን፡ ሉኡላውነቱ ኣብ ማሕበረ-ሰብ ዓለም ዘረጋገጸን ህዝቢ ኢዩ! ህዝቢ ኤርትራ!!!።

ግንይ ሓበሬታ ብስወራት መደበራት ጥራይ ኣይኩነን ዝዘርጋሕ። ብዓበይቲ ናይ ዝማዕበላ ሃገራት ትካላት እውን ብግሁድ ይፍኖ እዩ። ገለ ኣብ ምትህልላኽ ዝርከባ ዓበይቲ ሃገራት እውን፡ ናይ ሓበሬታን ጸረ-ሓበሬታን መደበራት ኣለውን። እቶም ብመደብ ኣንፈትካ ዘስሕት መጋገዩ ሓበሬታ ዝዘርግሑ ጉጅለታት፡ ወይ ውልቀ-ሰባት፡ ኣድራሻኦም ብቐሊሉ ስለ ዘይርከብ፡ ትሮልስ (ኣጋንንቲ) እናተባህሉ ይጽውዑ። መብዛሕትኡ ግዜ ትሮልስ ዝዘርግሕዎ ሓበሬታ፡ ናብ ነድርን ቁጠዐን ዝድርኽ ጸርፍን ምንሻውን ዝሓዘለ እዩ።

ኣብ መደምደምታ፡ እቲ ልምዓታዊ ዜናዊ ስትራተጂ ዝኸተል መንግስትን ህዝብን ኤርትራ፡ በዚ ከይፈለመ ዝበርዓነን ዝተሳዕረን ናይ ሓሶት ዜና፡ ዝርዕዱን ዝሻቐሉን፡ ኣድህቦ ሂደም ላዕልን ታሕትን፡ ተኣንጎት ተሽብሽብ ዝብሉሉ ጉዳይ ዘይምዃኑ ከነጸር እንከለኹ፡ እቲ ብመትከል ዜናዊ ልምዓታዊ ስትራተጂ ተመሪሑ ዝሰላሰል ዘሎ ኩለንትናዊ መዳያት ልምዓትን ህንጻትን ብልጽግናን ኤርትራ፡ ሕመረቱ ካብ ህዝቢ! ንህዝቢ! ብህዝቢ! ክሳብ ዝኾነ፡ ዘሻቐል ጉዳይ የብሉን። ንህዝቢ ግዳሴ ከሕድረሉ ምግባር ከኣ፡ መሰረት ዜናዊ ልምዓታዊ ስትራተጂ ዝኸተሎ፡ ናይ ንቓሕ!!! ተወደብ!!! ዕጠቕ!!! መሰረት ሕመረት ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ህዝባዊ ግምገማ ኢዩ።

ዘርኣይ ሰሎሞን
ዓባይ ብሪጣን